

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відповідно до пункту 16 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851, ознайомившись із звітом думку експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2351
Назва ОП	Соціальна педагогіка
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

Зауваження щодо звіту експертної групи подані у вкладеному файлі.

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>+Відповіді_на_зауваження_експертів_до_ОП_Соціальна_педагогіка.pdf</i>	KnGoy56MDXXNYUiroB8okXpNyItkKoRTp8E4SKL Yoeo=

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ

Дата підпису: 17.11.2023 р.

Київський університет імені Бориса Грінченка висловлює глибоку вдячність членам експертної групи за фахову експертизу та високу оцінку освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка». Надані рекомендації будуть враховані у подальшій реалізації освітньої програми. Разом з тим хочемо надати додаткову та уточнюючу інформацію щодо зроблених зауважень та рекомендацій.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1

ЕГ не виявила недоліків чи слабких сторін у контексті Критерію 1. Рівень відповідності Критерію 6 – рівень В.

Відповідь університету:

Хочемо звернути увагу експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти на деяких, на наш погляд, інноваційних практиках у контексті критерію 1. Ця ОПП спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній діяльності, організовувати та впроваджувати соціально-педагогічну діяльність в інклюзивному середовищі, працювати в міждисциплінарних командах, що особливо актуально в умовах воєнного і повоєнного часу. Розроблення та вдосконалення цієї ОПП здійснюється через активну співпрацю випускової кафедри зі стейкхолдерами. Гарант програми Тетяна Спіріна та завідувач кафедри Тетяна Лях в межах проєкту «Запровадження моделі інтегрованих соціальних послуг» МБО «Партнерство «Кожній дитині» (за підтримки Програми «U-LEAD з Європою») здійснювали підвищення кваліфікації понад 2000 фахівців із соціальної роботи, що дозволило виявити прогалини в їхній підготовці та врахувати ці дефіцити у ОК ОПП Соціальна педагогіка (<https://fpsrso.kubg.edu.ua/informatsiya/podiji/2391-vseukrainskyi-seminar-pidhotovka-sotsialnykh-pratsivnykiv-do-rozvytku-intehrovanykh-sotsialnykh-posluh-v-ob-iednanykh-terytorialnykh-hromadakh.html>);

<https://fpsrso.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-sotsialnoi-pedahohiky-ta-sotsialnoi-roboty/podii/2101-treninh-dlia-treneriv-simeino-orientovana-sotsialna-robota-zakhyst-dytyny-ta-mizhvidomcha-vzaiemodiiia-2.html>).

Ця унікальна практика, а також тісна співпраця з випускниками та роботодавцями, що було відзначено у звіті експертною групою, участь НПП кафедри у численних програмах міжнародної мобільності та соціальних проєктах з науковою складовою (<https://docs.google.com/document/d/1fWBu5WIMMfXVkBPrL8Vi6HiGGLmsMG4bgClxenWNeU/edit?usp=sharing>), проведення наукових досліджень на замовлення громади міста (<https://fpsrso.kubg.edu.ua/naukova-robota-4/naukova-tema-kafedry.html>) дозволили врахувати попит і потреби ринку праці, готувати конкурентоспроможного фахівця-практика, обізнаного в найактуальніших питаннях соціальної та соціально-педагогічної роботи в громаді.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

1) вибірккові освітні компоненти репрезентовані блоками, які мають окремі назви, що унеможливує обрання здобувачами, наприклад, по 1 ОК з кожного блоку

Відповідь університету:

Вибір здобувачем вибіркового компоненту здійснюється у відповідності із Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_64_2_25.11.2016.pdf . Опції вибору здобувачами ОК з вибіркової частини ОП передбачають вибір з каталогу курсів (<https://elearning.kubg.edu.ua/local/gdo/catalog/>), або вибір із вибірккових блоків (ВБ) дисциплін ОПП. Формування вибірккових блоків навчальних дисциплін пов'язане із необхідністю дати можливість здобувачеві сформуванати здатність до проведення складної професійної діяльності в певній галузі соціальної роботи або суміжних дисциплін, яка вимагає наявності комплексу взаємопов'язаних компетентностей. Проте вибір здобувача не обмежується вибіркковими блоками: вони можуть обрати окремі дисципліни із Каталогу вибірккових курсів. Перелік вибірккових курсів постійно оновлюється. Так в 2023-2024 н.р. здобувачі освітніх програм спеціальності «Соціальна робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти мали можливість обирати такі окремі освітні компоненти як «Соціальна геронтологія», «Соціальна деонтологія», «Соціальна робота у пенітенціарній системі», «Теорія і практика консультування у соціально-педагогічній діяльності» тощо. Окремі освітні компоненти вибірккових блоків теж можуть бути внесені до каталогу вибірккових дисциплін, якщо зацікавленість в цьому буде висловлена здобувачами під час оцінювання ОПП. Вибір дисциплін із Каталогу вибірккових курсів з урахуванням власних потреб та інтересів дає змогу здобувачам поглибити фахові знання та здобути додаткові компетентності, зокрема в межах споріднених спеціальностей галузі знань, та/або ознайомитися із сучасним рівнем наукових досліджень різних галузей знань та розширити й поглибити знання за загальними й спеціальними (фаховими) компетентностями.

2) набуття загальної компетентності (ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою) забезпечується лише одним ОК «Професійне спілкування іноземною мовою», який триває один (перший) семестр, що є недостатнім для повноцінного формування цієї компетентності;

Відповідь університету:

На освітню програму «Соціальна педагогіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти мають можливості вступити здобувачі, що вже мають освіту рівня не нижче бакалаврського, а отже вже мають певний рівень сформованості цієї компетентності. Завданням ОК «Професійне спілкування іноземною мовою» полягає в розвитку здатності до ефективного спілкування в професійному та академічному середовищі, що передбачає не повне набуття, а лише удосконалення компетентності «ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою».

Обсяг цього освітнього компоненту угоджений із фахівцями з викладання іноземної мови. Пропозицій щодо збільшення обсягу вивчення цього ОК або продовження його на більше, ніж один семестр, в ході опитування здобувачів не надходило. Втім пропозиція долучити ОК, спрямований на подальше удосконалення здатності спілкуватися іноземною мовою до каталогу вибіркових дисциплін може бути розглянута випусковою кафедрою, або ж введено вибірково дисципліну, що викладалася б іноземною мовою.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

у ЗВО відсутня чітко врегульована нормативна база, яка регламентує питання з визнання результатів неформальної освіти; попри наявні умови, які створює Університет, надавши вільний доступ до онлайн-курсів, популяризацію елементів неформальної освіти на кафедрі соціальної педагогіки та соціальної роботи у здобувачів вищої освіти за ОП «Соціальна педагогіка» відсутні приклади визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті;

Відповідь університету:

28 вересня 2023 року Вченою радою Університету (протокол № 8) був затверджений Порядок перезарахування освітніх компонентів і визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, в Київському університеті імені Бориса Грінченка (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_553_28.09.2023.pdf) та введений в дію наказом від 28.09.2023 р. № 553.

У відомостях про самооцінювання про розробку цього документу зазначено не було, оскільки на момент підготовки відомостей Порядок ще не був затверджений та введений в дію.

Попередньо питання неформальної освіти регулювалися такими нормативними документами університету як Положення про організацію освітнього процесу та Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4:

1) в ОК відсутні теми, що стосуються нинішнього становища України та тих вразливих категорій населення, які страждають від війни та потребують фахової соціально-педагогічної допомоги

Відповідь університету:

У 2023 р. до ОПІ включено ОК5 «Соціально-педагогічна робота із вразливими групами населення». Одним із завдань вивчення цієї дисципліни є визначити цільові групи вразливих категорій населення територіальної громади та послуги, які їм необхідні відповідно до їхніх потреб. Передбачено формування

компетентності СКу 17. Здатність організовувати і проводити соціально-педагогічну діяльність із вразливими групами населення. Відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» (17.01.2019 року, № 2671-VIII) до вразливих груп населення належать особи/сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників. Одним з чинників складних життєвих обставин визнано шкоду, завдану пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією. Отже, проблеми та потреби груп населення, що страждають від війни, згідно із чинним законодавством є вразливими групами населення і їхні проблеми та потреби, а також зміст і методи надання їм соціальних послуг розглядаються при вивченні модуля 4 «Система надання соціальних послуг для вразливих груп населення: нові тенденції та інновації» ОК «Соціально-педагогічна робота із вразливими групами населення». Така назва ОК дозволяє варіювати вразливі категорії населення відповідно до сучасного становища України. Також до ОПП включено ОК6 «Соціально-педагогічна діяльність в інклюзивному освітньому середовищі», ОК8 «Методика створення профілактичних та реабілітаційних програм», що сфокусовані на вразливих групах населення, які конче потребують в умовах воєнного часу соціально-педагогічної підтримки.

2) *відсутність зовнішньої та внутрішньої академічної мобільності здобувачів ОП*

Відповідь університету:

Інформацію щодо участі в програмах міжнародної академічної мобільності здобувачі ОПП мають можливість дізнатися від гаранта програми під час організаційної зустрічі на початку навчання, а також в ході періодичних зустрічей із ним. Це відбувається й під час заходів, що проводить Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету та Факультету. Окрім того, здобувачів систематично інформують про конкретні пропозиції академічної мобільності, можливість участі в грантових проектах, вакансії в організаціях-провайдерах соціальних проектів за допомогою корпоративної електронної пошти (розсилка повідомлень), групових чатів в месенджері «Телеграм» та телеграмканалу «Мережа закоханих в соціальну роботу», сторінку кафедри у мережі Facebook (<https://www.facebook.com/KafedraSPSRil>). Інформація про можливості академічної мобільності доступна для здобувачів і на відповідній сторінці веб-сайту Університету (<https://kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsyam/akademichna-mobilnist/akademichna-mobilnist-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.html>), а також в обов'язковому порядку представлена в стрічці новин освітньої програми, наприклад: <https://fpsrso.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-sotsialnoi-pedahohiky-ta-sotsialnoi-roboty/podii/3799-konkurs-na-zdobuttia-stypendii-v-ramkakh-prohramy-erazmus-v-universyteti-ostravy-chekhiia.html>. В Університеті створено традицію інформування здобувачів про можливості участі у програмі Еразмус+ (наприклад: <http://surl.li/nftdg>, <http://surl.li/mpaiw>). Студенти, які перебувають на мобільності, презентують свій досвід здобувачам (наприклад:

[erasmus-v-portuhalii-ta-mozhlyvosti-uchasti-dlia-vsikh-bazhaiuchykh.html](https://fprsso.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-sotsialnoi-pedahohiky-ta-sotsialnoi-roboty/navchalno-metodychna-robota/3918-akademichna-mobilnist-ta-mizhnarodna-diialnist.html)). Також варто підкреслити, що на цій ОПП є досвід академічної мобільності, що відображено на сайті кафедри у рубриці «Участь НПП кафедри та здобувачів спеціальності 231 Соціальна робота у програмах академічної мобільності та проєктній діяльності» (<https://fprsso.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-sotsialnoi-pedahohiky-ta-sotsialnoi-roboty/navchalno-metodychna-robota/3918-akademichna-mobilnist-ta-mizhnarodna-diialnist.html>).

Опитування здобувачів за освітньою програмою «Соціальна педагогіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти щодо якості отримуваної ними освіти, проведене в 2022-2023 н.р., продемонструвало, що 11 здобувачів зі 12 володіли інформацією про програми міжнародного обміну та грантові пропозиції для здобувачів. Одна здобувачка скористалася такою пропозицією, подала заявку на участь в конкурсі та виграла його. Так, Д. Сопова в 2023 р. пройшла міжнародне дистанційне науково-педагогічне стажування «Неформальна освіта та академічна доброчесність у закладах вищої освіти: міжнародний та вітчизняний досвід» (180 год., Університет Ка Фоскарі (Венеція, Італія)). Неучасть інших здобувачів в програмі академічної мобільності Еразмус+, за даними опитування, пояснюється відсутністю у них бажання, браком часу та завантаженістю роботою. Лише в двох випадках здобувачки заочної форми навчання вказали, що не знали про такий конкурс (<https://fprsso.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-sotsialnoi-pedahohiky-ta-sotsialnoi-roboty/podii/3867-rezultaty-opytuvannia-zdobuvachiv-hrupy-spm-1-21-14z-osvitnoi-prohramy-sotsialna-pedahohika-spetsialnosti-231-sotsialna-robota-shchodo-prokhodzhennia-nymy-pereddyplomnoi-praktyky-u-2022-2023-n-r-120623.html>)

Критерій 6. Людські ресурси

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6

***ЕГ не виявила недоліків чи слабких сторін у контексті Критерію 6.
Рівень відповідності Критерію 6 – рівень В.***

Відповідь університету:

Університет вважає за потрібне звернути увагу експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти на деякі зразкові (інноваційні) практики за критерієм 6, які неодноразово були відмічені експертними групами при акредитаціях різних освітніх програм, та практики, які забезпечують високу якість освітнього процесу за ОПП «Соціальна педагогіка»:

- прозора та дієва система внутрішнього підвищення професійної кваліфікації НПП в Університеті Грінченка, що зорієнтована на розвиток дидактичної, дослідницької, ІКТ та лідерської компетентностей, організацію навчання за якими забезпечує навчально-науковий центр розвитку персоналу та лідерства <https://kubg.edu.ua/struktura/pidrozdili/nmts-rozvytku-kultury-liderstva/pro-pidrozdil.html> ;

- потужне е-середовище (Цифровий кампус) <https://digital.kubg.edu.ua> ;
- прозорість процедур конкурсного добору викладачів, що дозволяє забезпечити їх професіоналізм для успішної реалізації ОПП;

- дієвість системи морального та матеріального стимулювання професійного розвитку НПП;

- процедура рейтингового оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних і наукових працівників «Лідер року»
https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_7/nakaz_143_04.04.2022.pdf;

- повна відповідність академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, їхнє членство у професійних асоціаціях (Українській Асоціації Оцінювання та Міжнародній Асоціації шкіл соціальної роботи), високий рівень міжнародної співпраці та мобільності (<https://docs.google.com/document/d/1fWBu5WIMMfXVkBPrL8Vi6HiGGLmsMG4bgClxenWNeU/edit#heading=h.n02voonf1p30>), участь у соціальних проєктах НУО України;

- високий науково-педагогічний потенціал НПП, які залучені до практичної діяльності у сфері соціальної роботи, що безпосередньо позначається на підготовці конкурентних на ринку праці випускників за цією ОПП;

- широке залучення гостьових українських та закордонних лекторів
<https://fpsrso.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-sotsialnoi-pedahohiky-ta-sotsialnoi-roboty/osvitni-prohramy/druhyi-mahisterskyi-riven/2647-231-00-02-sotsialna-pedahohika-2.html#hostovi-lektsii>

<https://fpsrso.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-sotsialnoi-pedahohiky-ta-sotsialnoi-roboty/podii.html>